

บทที่ 4

กฎหมายนำเที่ยวของต่างประเทศเปรียบเทียบกับ กฎหมายนำเที่ยวของประเทศไทย

ในบทนี้เป็นการศึกษาถึงกฎหมายนำเที่ยวของประเทศไทย ได้แก่ กฎหมายนำเที่ยวของประเทศไทย กฎหมายนำเที่ยวของประเทศไทย Civil Law ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี กฎหมายนำเที่ยวของประเทศไทยอาเซียน ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย โดยนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายนำเที่ยวของต่างประเทศกับกฎหมายนำเที่ยวของประเทศไทย ในประเด็นกฎหมายในการประกอบธุรกิจนำเที่ยว ประเด็นกฎหมายในเรื่องสิทธิและหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว และประเด็นกฎหมายในเรื่องการควบคุมการประกอบธุรกิจนำเที่ยว ดังต่อไปนี้

4.1 กฎหมายนำเที่ยวของประเทศไทย

การศึกษาถึงกฎหมายนำเที่ยวของประเทศไทย ผู้เขียนจะทำการศึกษาถึงการประกอบธุรกิจนำเที่ยว สิทธิและหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว และการควบคุมการประกอบธุรกิจนำเที่ยว ดังต่อไปนี้

4.1.1 การประกอบธุรกิจนำเที่ยว

ในช่วงก่อนปี ค.ศ. 1992 หลักกฎหมายที่ใช้ในการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นนักท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นไปตามหลักกฎหมาย Common Law แต่ด้วยเหตุที่การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญเพิ่มมากขึ้น ต่อระบบเศรษฐกิจของสหภาพยุโรป และการนำเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จเป็นส่วนพื้นฐานของการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมการนำเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จในประเทศสมาชิกควรได้รับการส่งเสริมให้เจริญเติบโตมากขึ้น ซึ่งหากประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรปมีกฎหมายที่มีมาตรฐานในการคุ้มครองนักท่องเที่ยวตามสัญญานำเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จแล้วนอกจากจะเป็นการคุ้มครองนักท่องเที่ยวในประเทศสมาชิกด้วยตนเอง ยังเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวจากนอกกลุ่มประเทศสมาชิกเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศที่มีข้อได้เปรียบในด้านมาตรฐานการคุ้มครองนักท่องเที่ยวที่ดี

อีกด้วย' สหภาพยุโรปจึงได้บัญญัติกฎหมายขึ้นใช้บังคับกับการนำเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จ คือ Directive on Package Travel Package Holidays and Package Tours 1990 ซึ่งมีผลให้ประเทศสมาชิกจะต้องอนุวัติกฎหมายให้เป็นไปตาม Council Directive 90/314/EEC อังกฤษในฐานะประเทศสมาชิกจึงได้ผ่านกฎหมาย Package Travel Package Holidays and Package Tours Regulations 1992 เพื่ออนุวัติการให้เป็นไปตาม Council Directive 90/314/EEC โดยกฎหมายนี้จะเข้ามามีบทบาทในการควบคุมการขายและการให้บริการนำเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จที่ขาย หรือเสนอขายในอังกฤษ และวางหลักการที่สำคัญไว้หลายประการเพื่อคุ้มครองนักท่องเที่ยวที่ใช้บริการนำเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จ

ประเทศอังกฤษเป็นประเทศที่อยู่ในประชาคมยุโรป ซึ่งได้มีการออกคำสั่งเชิงเสนอแนะ (Directive) เพื่อให้การคุ้มครองนักท่องเที่ยวตาม Council Directive on Package Travel Package Holidays and tours 1990 ซึ่งกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำที่ประเทศในประชาคมยุโรปจะต้องออกกฎหมายคุ้มครองให้เป็นไปตามนั้น ได้แก่ การกำหนดแยกความรับผิดชอบของผู้จัดรายการนำเที่ยว (Organizer) และตัวแทนเสนอขายรายการนำเที่ยว (Retailer) กำหนดสาระสำคัญของสัญญาบริการท่องเที่ยวที่จะต้องระบุถึงราคา ลักษณะของที่พัก จำนวนมื้ออาหาร กำหนดการที่จะต้องแจ้งเพื่อยกเลิกรายการนำเที่ยว ข้อกำหนดที่ผู้จัดรายการนำเที่ยวหรือตัวแทนนำเที่ยวจะต้องแจ้งแก่นักท่องเที่ยวผู้ซื้อบริการ เช่น Passport การตรวจโรค ข้อกำหนดเรื่องสุขภาพ ราคา เป็นต้น²

ขอบเขตเนื้อหา บทบัญญัติของ PTRs จะปรับใช้กับการนำเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จที่ขายหรือเสนอขายในดินแดนของอังกฤษ หลักการสำคัญของ PTRs โดยส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองนักท่องเที่ยวในการทำสัญญานำเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จ มีการบัญญัติหลักเกณฑ์พิเศษขึ้นเพื่อใช้บังคับกับสัญญาโดยเฉพาะ ได้แก่ การจัดให้มีข้อมูล (Provision of Information) ซึ่งจะมีการกำหนดให้นักท่องเที่ยวจะต้องได้รับข้อมูลที่จำเป็นเพื่อประกอบการตัดสินใจว่าจะเข้าทำสัญญาหรือไม่ เมื่อเข้าทำสัญญาแล้ว หากมีการเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกสัญญาโดยผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว (Changes and Cancellation) บทบัญญัติใน PTRs ได้กำหนดให้การเปลี่ยนแปลง

¹สาวภาคย์ วัลย์มาลี. (2553). *ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับสัญญานำเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จ (แพ็คเกจทัวร์)*.

วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 31-32.

²สาวิตรี ชีรเสนี. (2547). *มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองนักท่องเที่ยว : ศึกษาเฉพาะกรณีการซื้อขายรายการนำเที่ยวแบบเหมาจ่าย*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. หน้า 9.

หรือยกเลิกสัญญาเป็นเหตุที่ผู้ประกอบการกิจการนำเที่ยวผิดสัญญา ซึ่งนอกจากจะต้องมีการชดเชยค่าสินไหมทดแทนแล้ว PTRs ยังได้กำหนดหนทางเยียวยาความเสียหายประการอื่นแก่นักท่องเที่ยว เช่น การเสนอบริการท่องเที่ยวทดแทน หรือการนำนักท่องเที่ยวกลับไปยังสถานที่ที่ออกเดินทาง เป็นต้น

การบังคับใช้กฎหมายกำกับดูแลการท่องเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จ PTRs มีผลใช้บังคับกับผู้ประกอบการกิจการนำเที่ยว และตัวแทนการเดินทางโดย PTRs ได้นิยามความหมายของบุคคลทั้งสองเอาไว้อย่างชัดเจน ดังนี้³

“ผู้ประกอบการนำเที่ยว” หมายถึง บุคคลที่ทำการจัดบริการนำเที่ยว และขายหรือเสนอขายบริการนำเที่ยวนั้น ไม่ว่าจะเป็นการขายโดยตรงหรือการขายผ่านตัวแทนการเดินทางแต่ไม่รวมถึงผู้จัดบริการนำเที่ยวเป็นครั้งคราว

“ตัวแทนการเดินทาง” หมายถึง บุคคลผู้ซึ่งขายหรือเสนอขายบริการนำเที่ยวที่รวบรวมไว้โดยผู้ประกอบการนำเที่ยว

ดังนั้น บุคคลใดก็ตามหากได้จัดบริการนำเที่ยวเพื่อขาย หรือเสนอขายแก่นักท่องเที่ยว ที่มีใจเป็นการขาย หรือเสนอขายเป็นการครั้งคราว ตาม PTRs ถือว่าเป็นผู้ประกอบการนำเที่ยวที่จะต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายนี้

นอกจากนี้บุคคลที่ไม่ได้เป็นผู้จัดบริการนำเที่ยวด้วยตนเอง แต่เป็นผู้ขายหรือเสนอขายบริการนำเที่ยวที่รวบรวมไว้โดยผู้ประกอบการนำเที่ยว PTRs ถือว่าเป็นตัวแทนการเดินทางซึ่งจะต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายนี้เช่นเดียวกัน โดยบทบัญญัติ PTRs ในบางมาตรามีผลใช้บังคับเฉพาะผู้ประกอบการนำเที่ยว (เช่น มาตรา 12 และ 14 ในเรื่องเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงรายการนำเที่ยวก่อนและระหว่างเดินทาง) บางมาตรามีผลใช้บังคับเฉพาะตัวแทนการเดินทาง (เช่น มาตรา 5(2) ในเรื่องข้อกำหนดเกี่ยวกับแผ่นพับโฆษณา) และกฎหมายยังกำหนดบทบัญญัติที่มีผลใช้บังคับกับผู้ประกอบการนำเที่ยวหรือตัวแทนการเดินทาง หรือทั้งสองคนพร้อมกันแล้วแต่กรณี โดยใช้กลไกการนิยามคำว่า “The Other Party To The Contract” ให้หมายถึง ผู้ประกอบการนำเที่ยวหรือตัวแทนการเดินทาง หรือทั้งสองคน แล้วแต่กรณี (เช่น ในมาตรา 7, 8 และ 15) การที่กฎหมายกำหนดให้ทั้งผู้ประกอบการนำเที่ยวหรือตัวแทนการเดินทางคนใดคนหนึ่งมีความรับผิดชอบ หรือในบางกรณีจะต้องรับผิดชอบทั้งสองคน ข่อมเป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยวและเป็นการคุ้มครองนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี เนื่องจากโดยลักษณะของการทำสัญญานำเที่ยว

³เสาวภาคย์ วัลย์มาลี, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 1. หน้า 63-64.

แบบเบ็ดเสร็จ ในบางกรณีนักท่องเที่ยวอาจจะไม่ได้ทำสัญญากับผู้ประกอบการนำเที่ยวโดยตรง นักท่องเที่ยวจะทำสัญญาผ่านตัวแทนการเดินทาง ดังนั้น หน้าที่ตามกฎหมายบางประการย่อมเป็นหน้าที่ของตัวแทนการเดินทาง อาทิเช่น หน้าที่ในการแจ้งข้อมูลตามที่กฎหมายกำหนดแก่นักท่องเที่ยวเป็นลายลักษณ์อักษร หรือในรูปแบบอื่นที่เหมาะสมก่อนทำสัญญาทั้งนี้เป็นไปตามมาตรา 7 ได้กล่าวแล้วในหัวข้อเกี่ยวกับการคุ้มครองนักท่องเที่ยวในสัญญานำเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จ

4.1.2 สิทธิและหน้าที่ของผู้ประกอบการนำเที่ยว⁴

ผู้ประกอบการนำเที่ยวมีหน้าที่ในการคุ้มครองนักท่องเที่ยวก่อนออกเดินทาง และการคุ้มครองนักท่องเที่ยวระหว่างเดินทาง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1.2.1 การคุ้มครองนักท่องเที่ยวก่อนออกเดินทาง

เมื่อนักท่องเที่ยวประสงค์จะเดินทางท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวต้องอาศัยข้อมูลจากผู้ประกอบการนำเที่ยวเพื่อประกอบการตัดสินใจว่าตนจะเข้าทำสัญญาหรือไม่ โดยส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยวจะได้รับข้อมูลผ่านการโฆษณาของผู้ประกอบการนำเที่ยว PTRs จึงมีบทบัญญัติกำกับดูแลการโฆษณา รวมถึงการกำหนดให้ผู้ประกอบการนำเที่ยวจะต้องให้ข้อมูลที่จำเป็นแก่นักท่องเที่ยวก่อนทำสัญญา และเมื่อมีการทำสัญญาแล้ว ก่อนออกเดินทางอาจมีเหตุการณ์ที่ทำให้ผู้ประกอบการนำเที่ยวต้องยกเลิกการเดินทางหรือเปลี่ยนแปลงรายการนำเที่ยวซึ่ง PTRs ได้บัญญัติเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้องเอาไว้ โดยมีรายละเอียดที่จะกล่าวตามลำดับดังนี้

การคุ้มครองนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการโฆษณารายการนำเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จ PTRs กำหนดให้การแสดงคำบรรยาย คำพรรณนา คำโฆษณาเกี่ยวกับบริการนำเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จ ราคาการนำเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จหรือเงื่อนไขในสัญญาจะต้องประกอบไปด้วยข้อมูลที่ไม่ว่างทำให้ นักท่องเที่ยวเข้าใจผิด หากมีการฝ่าฝืน ผู้ประกอบการนำเที่ยวจะต้องชดเชยค่าเสียหายอันเกิดจากการกระทำนั้น ให้แก่นักท่องเที่ยว นอกจากนี้ PTRs ยังได้กำหนดเกี่ยวกับการโฆษณาผ่านแผ่นพับ โฆษณาไว้โดยเฉพาะ กล่าวคือ ผู้ประกอบการนำเที่ยวสามารถจัดให้มีแผ่นพับโฆษณาแก่นักท่องเที่ยวได้ ก็ต่อเมื่อแผ่นพับโฆษณานั้นแสดงข้อความที่ชัดเจน สามารถเข้าใจได้ และมีความถูกต้องเกี่ยวกับราคาและมีข้อมูลเพียงพอตามที่กฎหมายกำหนดข้อมูลที่จะต้องปรากฏอยู่ในแผ่นพับโฆษณาเสนอขายการนำเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จ ได้แก่ จุดหมายปลายทาง วิธีการ ลักษณะและประเภทของการขนส่งที่ใช้ รูปแบบของที่พักรับ สถานที่ตั้ง ประเภทและระดับ

⁴ สวัสดิ์ ชีรเสณี, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 2. หน้า 10-15.

ความสะดวกสบายและลักษณะพิเศษของนักท่องเที่ยวภายใต้กฎของประเทศสมาชิกซึ่งเป็นประเทศเจ้าบ้านที่เกี่ยวข้องแผนเกี่ยวกับอาหาร กำหนดการเดินทาง ข้อมูลทั่วไปที่จำเป็นเกี่ยวกับหนังสือเดินทางและการประทับตรา ในหนังสือเดินทาง หรือข้อกำหนดในเรื่องสุขภาพสำหรับการเดินทางหรือการพักอาศัย จำนวนเงินหรือสัดส่วนของราคาอย่างใดอย่างหนึ่งที่จะต้องชำระ และกำหนดเวลาที่ต้องชำระส่วนที่เหลือ จำนวนบุคคลที่น้อยที่สุดที่จะสามารถจัดรายการนำเที่ยวได้และระยะเวลาในการบอกกล่าวการยกเลิกแก่นักท่องเที่ยว การเตรียมการสำหรับนักท่องเที่ยว ผู้ซึ่งมาถึงล่าช้าในการเดินทางขาเข้าและขาออก การจัดเตรียมหลักประกันสำหรับการชำระราคาคืนแก่นักท่องเที่ยวและการนำนักท่องเที่ยวกลับสู่ถิ่นฐานเดิมในกรณีที่ผู้ประกอบการจูงใจเที่ยวล้มละลาย

ผู้ประกอบการจูงใจเที่ยว หรือ ตัวแทนการเดินทางผู้กระทำการฝ่าฝืนข้อกำหนดของแผ่นพับโฆษณาข้างต้นมีความรับผิดชอบทางอาญา ระวังโทษปรับตามที่กำหนด

PTRs ยังกำหนดให้รายละเอียดในแผ่นพับโฆษณาก่อให้เกิดคำรับรองโดยปริยาย (implied warranties) กล่าวคือ เมื่อผู้ประกอบการจูงใจเที่ยว และตัวแทนการเดินทางได้จัดทำแผ่นพับโฆษณาที่มีรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับรายการนำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวแล้ว ผู้ประกอบการจูงใจเที่ยวและตัวแทนการเดินทางจะต้องผูกพันตามรายละเอียดที่ให้ไว้ในแผ่นพับโฆษณาในฐานะที่เป็นคำรับรองโดยปริยายจากผู้ประกอบการจูงใจเที่ยวและตัวแทนการเดินทาง ซึ่งคำรับรองโดยปริยายจะถูกผนวกรวมไว้ในสัญญาโดยผลของกฎหมายโดยไม่คำนึงว่าคู่สัญญาจะได้ตกลงเกี่ยวกับรายละเอียดนั้น ๆ หรือไม่ อันถือได้ว่าเป็นการคุ้มครองนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับรายละเอียดที่ปรากฏในแผ่นพับโฆษณา เว้นแต่ ในกรณีแผ่นพับโฆษณาได้ระบุไว้ว่า สามารถเปลี่ยนแปลงรายละเอียดก่อนการตกลงทำ สัญญาและได้มีการแจ้งการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดดังกล่าวไปยังนักท่องเที่ยวก่อนที่จะตกลงเข้าทำสัญญา หรือ ในกรณีที่นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการจูงใจเที่ยวหรือตัวแทนการเดินทางได้ตกลงกันภายหลังทำสัญญาว่า รายละเอียดในแผ่นพับโฆษณา หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของรายละเอียดในแผ่นพับโฆษณานั้นไม่ให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา

นอกจากข้อกำหนดเกี่ยวกับแผ่นพับโฆษณาแล้ว PTRs ยังได้บัญญัติเกี่ยวกับการแจ้งข้อมูลก่อนทำสัญญา ซึ่งผู้ประกอบการจูงใจเที่ยว และ/หรือ ตัวแทนการเดินทางจะต้องจัดหาข้อมูลต่อไปนี้ให้นักท่องเที่ยวเป็นลายลักษณ์อักษร หรือในรูปแบบอื่นที่เหมาะสมดังนี้ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหนังสือเดินทางและการประทับตราในหนังสือเดินทาง รวมไปถึงข้อมูลเกี่ยวกับระยะเวลาที่จะได้รับหนังสือเดินทาง และวีซ่า ข้อมูลเกี่ยวกับข้อกำหนดใน

เรื่องสุขภาพสำหรับการเดินทางหรือการพักอาศัย การจัดเตรียมหลักประกันสำหรับการชำระราคาคืนแก่นักท่องเที่ยวและการนำนักท่องเที่ยวกลับสู่ถิ่นฐานเดิมในกรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวล้มละลาย หากนักท่องเที่ยวไม่ได้รับข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว และ/หรือ ตัวแทนการเดินทางจะมีความผิดทางอาญา โดยต้องระวางโทษปรับ

การคุ้มครองนักท่องเที่ยวให้ได้รับข้อมูลก่อนการเดินทางผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว และ/หรือ ตัวแทนการเดินทางจะต้องให้ข้อมูลดังต่อไปนี้แก่นักท่องเที่ยวในระยะเวลาที่เหมาะสมก่อนเริ่มเดินทางเป็นลายลักษณ์อักษรหรือในรูปแบบอื่นที่เหมาะสม เช่น เวลาและสถานที่ของจุดแวะพักและการเปลี่ยนยานพาหนะในการเดินทาง รายละเอียดของประเภทของสถานที่พักของนักเดินทาง เช่น ห้องโดยสารหรือที่นอนบนเรือ ห้องนอนในรถไฟ ชီး ที่อยู่ และหมายเลขโทรศัพท์ของตัวแทนท้องถิ่นของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว และ/หรือ ตัวแทนการเดินทาง หรือหากไม่มีตัวแทนท้องถิ่นดังกล่าว รายละเอียดของตัวแทนที่สามารถให้ความช่วยเหลือได้หากนักท่องเที่ยวได้รับความยากลำบาก หรือหมายเลขโทรศัพท์หรือข้อมูลอื่นใดที่ให้นักท่องเที่ยวติดต่อผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว และ/หรือ ตัวแทนการเดินทางได้ระหว่างพำนักอยู่ในกรณีที่การเดินทางหรือการพักในต่างประเทศของผู้เยาว์อายุต่ำกว่า 16 ปี ข้อมูลที่สามารถติดต่อโดยตรงติดไว้กับตัวผู้เยาว์หรือนุคคลผู้รับผิดชอบผู้เยาว์ในสถานที่อันเป็นที่พักของผู้เยาว์ ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจทำประกันเพื่อที่จะครอบคลุมไปถึงการยกเลิกการเดินทางโดยนักท่องเที่ยว รวมถึงค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือในการเดินทางกลับประเทศในเหตุการณ์อุบัติเหตุหรือเจ็บป่วยหากนักท่องเที่ยวไม่ได้รับข้อมูลตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว และ/หรือ ตัวแทนการเดินทางจะมีความผิดอาญา และต้องระวางโทษปรับ

การคุ้มครองนักท่องเที่ยวกรณีผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวเปลี่ยนแปลงรายการนำเที่ยว PTRs ได้กำหนดให้สัญญานำเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จใด ๆ มีข้อตกลงโดยปริยาย (Implied Term) ว่าในกรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวพบว่าก่อนออกเดินทาง จำต้องเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญของข้อสัญญาข้อใดข้อหนึ่ง เช่น ราคา ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวจะต้องแจ้งแก่นักท่องเที่ยวโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจอย่างเหมาะสมว่าจะเลิกสัญญา หรือรับเอาสัญญาที่มีการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบในด้านราคา ในขณะเดียวกัน นักท่องเที่ยวเมื่อได้รับแจ้งจากผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวแล้ว นักท่องเที่ยวจะต้องแจ้งการตัดสินใจแก่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว หรือตัวแทนการเดินทางให้ทราบโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ในกรณีที่นักท่องเที่ยวใช้สิทธิเลิกสัญญาเนื่องจากการเปลี่ยนแปลง

สาระสำคัญของสัญญา หรือกรณีผู้ประกอบการก็นำเที่ยวยกเลิกการนำเที่ยวก่อนวันเดินทางที่ตกลงไว้ เนื่องจากเหตุอื่นใดนอกเหนือไปจากความผิดของนักท่องเที่ยว ให้ถือว่าสัญญานำเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จมีข้อตกลงโดยปริยายให้นักท่องเที่ยวมีสิทธิ ดังนี้ รับบริการนำเที่ยวอื่นที่ผู้ประกอบการนำเที่ยวหรือตัวแทนการเดินทางเสนอทดแทน โดยอาจเป็นบริการนำเที่ยวที่มีคุณภาพเท่าเทียมหรือสูงกว่า ในกรณีนักท่องเที่ยวตกลงรับบริการนำเที่ยวที่มีคุณภาพต่ำกว่าผู้ประกอบการนำเที่ยวจะต้องคืนเงินส่วนต่างให้แก่นักท่องเที่ยว หรือได้รับชำระเงินที่นักท่องเที่ยวชำระไปคืนทั้งหมด

นอกจากนักท่องเที่ยวมีสิทธิตามข้างต้นแล้ว กฎหมายยังกำหนดให้นักท่องเที่ยวมีสิทธิได้รับค่าสินไหมทดแทนจากผู้ประกอบการนำเที่ยวหรือตัวแทนการเดินทางจากการไม่ปฏิบัติตามสัญญา เว้นแต่

กรณีการยกเลิกบริการนำเที่ยว มีสาเหตุมาจากจำนวนผู้ใช้บริการนำเที่ยวมีไม่ถึงจำนวนขั้นต่ำที่ผู้ประกอบการนำเที่ยวกำหนดและได้มีการแจ้งให้นักท่องเที่ยวทราบเป็นหนังสือแล้วภายในระยะเวลาที่ระบุไว้

กรณีการยกเลิกบริการนำเที่ยว เป็นผลเนื่องมาจากเหตุการณ์ที่ไม่ได้เกิดขึ้นอย่างปกติธรรมดาและไม่สามารถคาดเห็นได้ล่วงหน้านอกเหนือการควบคุมของคู่สัญญา ผลที่เกิดขึ้น ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้แม้จะใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้วก็ตาม

4.1.2.2 การคุ้มครองนักท่องเที่ยวระหว่างเดินทาง

ในระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว ผู้ประกอบการนำเที่ยวอาจจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงรายการนำเที่ยว ซึ่ง PTRs ได้กำหนดผลของการเปลี่ยนแปลงรายการนำเที่ยวไว้และยังกำหนดให้ผู้ประกอบการนำเที่ยวมีหน้าที่ในการจัดบริการที่เหมาะสมตามสัญญาให้แก่นักท่องเที่ยวอีกด้วย ซึ่งในหัวข้อนี้จะได้ทำการศึกษาถึงประเด็นดังกล่าว

การคุ้มครองนักท่องเที่ยวกรณีผู้ประกอบการนำเที่ยวเปลี่ยนแปลงรายการนำเที่ยว

หากหลังจากออกเดินทางแล้ว ผู้ประกอบการนำเที่ยวไม่สามารถจัดให้มีบริการในส่วนอันเป็นสาระสำคัญตามที่ได้ตกลงกันไว้ หรือผู้ประกอบการนำเที่ยวถึงเห็นว่าจะไม่สามารถจัดหาบริการอันเป็นสาระสำคัญนั้นได้ ให้ถือว่าข้อตกลงโดยปริยายว่าผู้ประกอบการนำเที่ยวจะต้องจัดหาบริการอื่นที่เหมาะสมมาแทนที่ โดยจะต้องไม่คิดราคาพิเศษเพิ่มเติมแก่นักท่องเที่ยว เพื่อความต่อเนื่องของการท่องเที่ยว และจะต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามสมควรให้แก่นักท่องเที่ยวสำหรับความแตกต่างระหว่างบริการที่ได้เสนอและบริการที่จัดหา

ได้หากผู้ประกอบการก็นำเที่ยวไม่สามารถจัดหาบริการอื่นแทนที่ได้ หรือจัดหาได้แต่นักท่องเที่ยวไม่ยอมรับ โดยมีเหตุผลอันสมควร ผู้ประกอบการก็นำเที่ยวจะต้องจัดให้มีการขนส่งในระดับเดียวกันให้นักท่องเที่ยวกลับไปยังสถานที่ที่ออกเดินทางโดยไม่คิดค่าบริการเพิ่มเติม หรือ ไปยังสถานที่ใดตามที่นักท่องเที่ยวตกลง และจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่นักท่องเที่ยวตามสมควร

การคุ้มครองนักท่องเที่ยวให้ได้รับบริการที่เหมาะสมตามสัญญา PTRs บัญญัติว่า ผู้ประกอบการก็นำเที่ยว หรือตัวแทนการเดินทางที่เป็นคู่สัญญามีความรับผิดชอบต่อนักท่องเที่ยวเพื่อการจัดบริการที่เหมาะสมตามหน้าที่ที่เกิดขึ้นตามสัญญา โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน้าที่ดังกล่าวจะต้องปฏิบัติโดยผู้ประกอบการก็นำเที่ยว และ/หรือตัวแทนการเดินทาง หรือผู้ให้บริการอื่น แต่ทั้งนี้ไม่ละเมิดสิทธิผู้ประกอบการก็นำเที่ยวหรือตัวแทนการเดินทางที่จะไต่เบี่ยเอาแก่ผู้ให้บริการอื่น

ในกรณีเกิดความเสียหายต่อนักท่องเที่ยวอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามชำระหนี้หรือการชำระหนี้ที่ไม่เหมาะสมตามสัญญา ผู้ประกอบการก็นำเที่ยวหรือตัวแทนการเดินทางต้องรับผิดชอบเพื่อความเสียหายที่เกิดขึ้นเว้นแต่การไม่ปฏิบัติตามชำระหนี้หรือการชำระหนี้ที่ไม่เหมาะสมตามสัญญานั้นไม่ได้เป็นผลมาจากความผิดของผู้ประกอบการก็นำเที่ยว หรือตัวแทนการเดินทาง หรือผู้ให้บริการอื่นด้วย แต่เป็นเพราะ กรณีเป็นความผิดของนักท่องเที่ยวเอง กรณีเป็นความผิดของบุคคลภายนอกที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับสัญญา และไม่สามารถคาดเห็นได้ หรือไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เหตุการณ์ที่ไม่ได้เกิดขึ้นอย่างปกติธรรมดาและไม่สามารถคาดเห็นได้ล่วงหน้านอกเหนือการควบคุมของคู่สัญญา ผลที่เกิดขึ้นไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ แม้จะใช้เวลาระมัดระวังตามสมควรแล้วก็ตาม หรือเหตุการณ์ที่แม้ผู้ประกอบการก็นำเที่ยว และ/หรือตัวแทนการเดินทาง หรือผู้ให้บริการอื่นจะได้ใช้ความระมัดระวังแล้ว แต่ก็ไม่สามารถคาดเห็นหรือป้องกันได้ และให้ถือว่ามิใช่ข้อตกลงโดยปริยาย (Implied Term) ว่าหากความเสียหายเกิดจากบุคคลภายนอก และเกิดจากเหตุการณ์ที่ไม่ได้เกิดขึ้นอย่างปกติธรรมดา ผู้ประกอบการก็นำเที่ยว และ/หรือตัวแทนการเดินทางจะต้องให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยวที่ได้รับความสะดวกลำบากด้วย นอกจากนี้หากนักท่องเที่ยวร้องเรียนเกี่ยวกับการไม่จัดบริการหรือการจัดบริการที่ไม่เหมาะสม ให้ผู้ประกอบการก็นำเที่ยว และ/หรือตัวแทนการเดินทาง หรือตัวแทนท้องถิ่นใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ทันใดในการหาทางออกที่เหมาะสมให้แก่นักท่องเที่ยว ในกรณีที่ความเสียหายอันเกิดจากการไม่ชำระหนี้หรือการชำระหนี้ไม่เหมาะสมตามสัญญา ในสัญญาอาจกำหนดให้มีการจำกัดความรับผิดชอบตามอนุสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับบริการนั้นได้ และ

ในกรณีที่ความเสียหายนอกเหนือจากการบาดเจ็บทางร่างกายเกิดจากการไม่ชำระหนี้หรือการชำระหนี้ไม่เหมาะสมตามสัญญา สัญญาอาจกำหนดให้มีการจำกัดความรับผิดตามข้อสัญญาได้ แต่การจำกัดความรับผิดนั้นจะต้องสมเหตุสมผล

หากเป็นความรับผิดอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามการชำระหนี้หรือการชำระหนี้ที่ไม่เหมาะสมตามสัญญา ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวไม่สามารถยกเว้นความรับผิดโดยข้อสัญญาใด ๆ ได้

4.1.3 การควบคุมการประกอบธุรกิจนำเที่ยว⁵

4.1.3.1 การกำกับดูแลการท่องเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จ

กฎหมายที่ใช้กำกับดูแลการท่องเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จในอังกฤษ กฎหมายกำกับดูแลการท่องเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จโดยตรง คือ PTRs โดยบุคคลผู้ขาย หรือเสนอขายบริการนำเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จ ตามที่นิยามไว้ในกฎหมายดังกล่าวจะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติใน PTRs กฎหมายฉบับดังกล่าวได้บัญญัติในส่วนของการกำกับดูแลการท่องเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จไว้ใน 2 ลักษณะด้วยกัน คือ

การกำหนดโทษทางอาญาสำหรับผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวและตัวแทนการเดินทางที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติใน PTRs อาทิเช่น กรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวหรือตัวแทนการเดินทางประสงค์จะจัดทำแผ่นพับโฆษณา ต้องมีรายการตามที่ระบุไว้ในกฎหมายตามมาตรา 5 หรือการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวและตัวแทนการเดินทางแจ้งข้อมูลตามมาตรา 7 แก่พนักงานท่องเที่ยวก่อนเข้าทำสัญญาในรูปแบบที่เป็นลายลักษณ์อักษรหรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสม หรือการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวและตัวแทนการเดินทางต้องแจ้งข้อมูลตามที่ระบุไว้ในมาตรา 8 แก่พนักงานท่องเที่ยวก่อนออกเดินทางในรูปแบบที่เป็นลายลักษณ์อักษรหรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสม ซึ่งหากผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวและตัวแทนการเดินทางฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าวจะมีความผิดทางอาญา

การบัญญัติข้อสัญญาโดยปริยาย (implied term) เป็นกลไกหนึ่งของ PTRs ในการกำกับดูแลเนื้อหาของสัญญานำเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จ PTRs ได้บัญญัติให้ข้อสัญญาบางข้อเป็นข้อสัญญาโดยปริยายที่ซึ่งจะมีผลเสมือนเป็นข้อสัญญาข้อหนึ่งที่ผูกพันคู่สัญญาแม้ว่าคู่สัญญาจะไม่ได้ตกลงกันไว้ก็ตาม อาทิเช่น รายการในแผ่นพับโฆษณาที่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว

⁵ไสวภาคย์ วลัยมาลี, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 1. หน้า 61-62.

หรือตัวแทนการเดินทางจัดทำขึ้น PTRs กำหนดให้มีผลผูกพันผู้ประกอบการนำเข้าเที่ยวและตัวแทนการเดินทางเสมือนเป็นคำรับรองโดยปริยายที่ผู้ประกอบการนำเข้าเที่ยวและตัวแทนการเดินทางต้องปฏิบัติตาม หากไม่ปฏิบัติตามจะมีความรับผิดชอบตามสัญญา นอกจากนี้ PTRs ยังกำหนดเนื้อหาของสัญญาและรูปแบบของสัญญานำเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จเอาไว้ โดยระบุรายละเอียดที่อย่างน้อยจะต้องประกอบอยู่ในสัญญา รวมถึงกำหนดให้ต้องทำสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษรหรือในรูปแบบอื่นที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าใจและเข้าถึงได้ และจะต้องนำเสนอเป็นลายลักษณ์อักษรให้แก่นักท่องเที่ยว โดยข้อกำหนดดังกล่าวแม้ว่าสัญญาจะไม่ได้ตกลงไว้ในสัญญา แต่กฎหมายก็บัญญัติให้ถือว่าเป็นข้อสัญญาโดยปริยาย

เมื่อได้พิจารณาบทบัญญัติของ PTRs ไม่ปรากฏว่า มีการกำกับดูแลด้วยการใช้ระบบจดทะเบียนผู้ประกอบการนำเข้าเที่ยวหรือตัวแทนการเดินทาง เคยมีการเสนอให้มีระบบการจดทะเบียนผู้ประกอบการนำเข้าเที่ยว แต่ก็ได้รับการปฏิเสธจากรัฐบาล ดังนั้น หลักการกำกับดูแลการท่องเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จที่ปรากฏใน PTRs จะเน้นการกำกับดูแลในส่วนของสัญญา โดยบุคคลใดก็ตาม หากได้มีการให้บริการในลักษณะการนำเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จครบองค์ประกอบที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย ก็ย่อมต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติของ PTRs ทั้งสิ้น

4.1.3.2 หน่วยงานกำกับดูแลการท่องเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จ

แผนกมาตรฐานทางการค้า (Trading Standard Department) เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่บังคับการให้เป็นไปตาม PTRs โดยมีอำนาจให้การสืบสวนและดำเนินคดีร้องเรียนที่เกิดขึ้นภายใต้ PTRs เจ้าหน้าที่มีอำนาจในการเข้าตรวจค้นสถานที่ของผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดสั่งให้ผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมถึงยึดสิ่งของเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการดำเนินคดี และยังกำหนดให้ผู้ที่จัดขบวนการกระทำของเจ้าหน้าที่ที่มีความผิดเป็นการให้อำนาจเจ้าหน้าที่ผู้บังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าว

ในส่วนการดำเนินคดีเกี่ยวกับความผิดตาม PTRs หากเป็นการกระทำความผิดที่มีโทษปรับไม่เกิน 5,000 ปอนด์ จะอยู่ในเขตอำนาจการพิจารณาคดีของศาลแขวง (Magistrates' Court) ศาลแขวงยังมีอำนาจในการกำหนดค่าสินไหมทดแทนจากการฝ่าฝืนบทบัญญัติใน PTRs ให้แก่ผู้เสียหาย แต่หากเป็นการกระทำผิดที่ไม่มีโทษปรับสูงสุด จะอยู่ในเขตอำนาจการพิจารณาคดีของศาลคราวน์ คอร์ท (Crown Court) ซึ่งในแต่ละการกระทำความผิดจะต้องมีการดำเนินคดีไม่เกินกว่า 3 ปีนับจากวันที่กระทำความผิด หรือไม่เกิน 1 ปี นับจากวันที่โจทก์พบการกระทำความผิด ขึ้นอยู่กับว่าวันใดถึงกำหนดก่อน ในแต่ละคดีเจ้าหน้าที่มาตรฐานทางการค้า (Trading Standards Officer) มีอำนาจในการสืบสวนเกี่ยวกับ การกระทำความผิด

4.2 กฎหมายนำเที่ยวของประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศในเอเชียที่มีกฎหมายเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวหลายฉบับ กฎหมายเกี่ยวกับการท่องเที่ยว (Tourism Law Regulation) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ กฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ ซึ่งตกอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของกองการท่องเที่ยว (Department of Tourism) กรมนโยบายขนส่ง (Transport Policy Bureau) กระทรวงคมนาคม (Ministry of Transport) ทั้งหมดหรือบางส่วน โดยมีกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ (Act) ทั้งหมด 15 ฉบับ ซึ่งผู้เขียนจะนำมาศึกษาบางฉบับที่เกี่ยวกับประเด็นการประกอบธุรกิจนำเที่ยว สิทธิและหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว การควบคุมการประกอบธุรกิจนำเที่ยว ได้แก่ กฎหมายตัวแทนการเดินทาง (Travel Agency Law, Law No.239 of July 18, 1952)

4.2.1 การประกอบธุรกิจนำเที่ยว

กฎหมายตัวแทนการเดินทาง (Travel Agency Law, Law No.239 of July 18, 1952)⁶ วัตถุประสงค์ เพื่อให้ธุรกิจตัวแทนการเดินทางเป็นไปอย่างยุติธรรม (Fair Practice) และเพื่อส่งเสริมความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนเอื้ออำนวยความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยว โดยการจัดทำให้มีระบบการจดทะเบียนผู้ประกอบการ (Registration) กำกับการค้าบริการให้เป็นไปอย่างยุติธรรมไม่เอาเปรียบผู้เดินทาง

คำจำกัดความและการจัดประเภทผู้ประกอบการ คำว่า “ธุรกิจตัวแทนการเดินทาง (Travel Agency)” ได้แก่ ธุรกิจการให้บริการเกี่ยวกับการเดินทางเพื่อแลกกับค่าตอบแทนและแบ่งออกได้ 2 ประเภท

ประเภทแรก ตัวแทนการเดินทาง (A Travel Agency) ซึ่งสามารถประกอบธุรกิจเป็นตัวแทนการเดินทางทั้งในระดับระหว่างประเทศและภายในประเทศได้

ประเภทที่สอง สาขาของตัวแทนการเดินทาง (A Travel Sub - Agency) ซึ่งประกอบธุรกิจในฐานะตัวแทน (Agent) ของตัวแทนการเดินทาง

การจดทะเบียน และธุรกรรม บุคคลใดที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจตัวแทน การเดินทางจักต้องจดทะเบียนกับกระทรวงคมนาคมและเมื่อได้รับอนุญาตจักต้องวางหลักทรัพย์ค้ำประกัน (A Business Guarantee Bond) และแจ้งให้กระทรวงคมนาคมทราบ ผู้ประกอบการจักต้องจัดให้มี

⁶สาวิตรี ชีรเสนี, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 2. หน้า 16-17.

ผู้ดูแลการให้บริการการเดินทางอนุญาต (A Certified Travel Service Supervisor) ซึ่งผู้ขอต้อง สอบผ่านมาตรฐานของกระทรวงคมนาคมไม่น้อยกว่า 1 คน เพื่อบริการหรือกำกับดูแลธุรกิจ ตัวแทนการเดินทาง ณ สำนักงานที่เกี่ยวข้อง (มาตรา 11-13) ผู้ประกอบการต้องติดป้ายราคา ค่าธรรมเนียมต่างๆ เกี่ยวกับการให้บริการที่นักเดินทางสามารถมองเห็นได้ง่าย (มาตรา 12) ผู้ประกอบการต้องร่างสัญญาที่มีข้อสัญญาทั่วไปและเงื่อนไขต่างๆ และจัดส่งให้กระทรวง คมนาคมตรวจเพื่อให้อนุญาตก่อน (Authorization) (มาตรา 12 วรรคสอง) การตรวจให้อนุญาต ข้างต้นจะไม่จำเป็นหากผู้ประกอบการใช้สัญญาการเดินทางมาตรฐาน (The Standard General Terms and Conditions for Travel Contract) ซึ่งกระทรวงคมนาคมเป็นผู้จัดร่าง (มาตรา 2 วรรค สาม) ผู้ประกอบการมีหน้าที่อธิบายข้อสัญญาและเงื่อนไขแก่นักเดินทาง (มาตรา 12 วรรคสี่) หลังจากทีสัญญาเดินทางเกิดขึ้นแล้ว ผู้ประกอบการมีหน้าที่จัดส่งเอกสารระบุนการให้บริการที่ ผู้ประกอบการต้องให้บริการอย่างเฉพาะเจาะจงแก่นักเดินทาง (มาตรา 12 วรรคห้า)

การขึ้นทะเบียน (system for registration) มีการขึ้นทะเบียนสำหรับบริษัทตัวแทนนำเที่ยว และการขึ้นทะเบียนสำหรับบริษัทย่อยของตัวแทนนำเที่ยว อีกทั้งบริษัทตัวแทนนำเที่ยวแบบ ออกเป็นประเภทต่างๆ ได้แก่ ประเภทแรก บริษัทที่จัดการและจำหน่ายทัวร์ต่างประเทศและทัวร์ ในประเทศและจัดการท่องเที่ยวให้กับลูกค้าในฐานะบริษัทตัวแทน ประเภทที่สอง บริษัทที่ จัดการทัวร์ในประเทศและจำหน่ายทัวร์ในประเทศและต่างประเทศและจัดการท่องเที่ยวให้กับ ลูกค้าในฐานะบริษัทตัวแทน ประเภทที่สาม บริษัทที่จำหน่ายทัวร์ต่างประเทศและทัวร์ใน ประเทศและการจัดการท่องเที่ยวให้กับลูกค้าในฐานะบริษัทตัวแทน⁷

4.2.2 สิทธิและหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว

จุดสำคัญของการแก้ไขกฎหมายธุรกิจท่องเที่ยวและส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกฎหมายธุรกิจ ท่องเที่ยวฉบับใหม่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2539 จากในเนื้อหาและการปฏิบัติจะมี การแก้ไขในส่วนกฤษฎีกาของกระทรวงการขนส่งแห่งประเทศไทย กฤษฎีกาการปกครอง ข้อกำหนดมาตรฐาน และเงื่อนไขของสัญญาการท่องเที่ยวและคำชี้แจงอื่น ๆ หลักเกณฑ์การ โฆษณาและเอกสารสัญญาการท่องเที่ยวสำหรับตัวแทนจัดการนำเที่ยวมี ดังนี้⁸

1) การ โฆษณาของตัวแทนจัดการนำเที่ยวโดยทั่วไปการ โฆษณาจะถูกควบคุมโดย กระทรวงการขนส่งการ โฆษณาจะต้องแสดงชื่อของบริษัทตัวแทนนำเที่ยวที่รับผิดชอบต่อการ

⁷ชลดา สิทธิธรรม. (2549). กฎหมายธุรกิจท่องเที่ยวของญี่ปุ่น. *อุตสาหกรรมท่องเที่ยว* 16, 3: 34.

⁸สาวิตรี ธีรเสนี, อ่างแล้วเชิงจรดที่ 2, หน้า 17.

จัดการท่องเที่ยวในกรณีที่บริษัทตัวแทนย่อยของบริษัทนำเที่ยว (Travel-sub Agent) เป็น โฆษณา และต้องมีเอกสารสัญญาที่อธิบายรายละเอียดต่างๆ ของทัวร์โดยกฎหมายธุรกิจนำเที่ยวระบุให้อธิบายรายละเอียดในสัญญาให้นักท่องเที่ยวรู้และเข้าใจก่อนจะเซ็นสัญญา

2) หน้าที่ในการจ่ายค่าประกันการเดินทาง กรณีเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในสัญญาตัวแทนนำเที่ยวประเภทแรกจะต้องจ่ายเงินชดเชยให้กับนักท่องเที่ยวในทุกกรณีไม่ว่าจะเปลี่ยนแปลงนั้นจะเกิดขึ้น โดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม จำนวนเงินที่จะต้องจ่ายจะเท่ากับค่าเดินทางคูณด้วยอัตราที่กำหนดเอาไว้ตามกฎหมาย

อย่างไรก็ตามถ้านักท่องเที่ยวทราบอย่างแน่ชัดว่าการเปลี่ยนแปลงในสัญญาเกิดจากเหตุต่างๆ ดังต่อไปนี้ จะไม่ได้รับค่าประกันการเดินทางหากเป็นกรณีของภัยธรรมชาติ สงคราม ภัยพิบัติ คำสั่งของรัฐบาลทั้งในและต่างประเทศ การยกเลิก การหยุดชั่วคราวของการคมนาคมและบริการด้านที่พัก การจัดหาพาหนะที่ต่างไปจากกำหนดการเดิม มาตรการที่จำเป็นเพื่อการป้องกันการเสียชีวิต หรือการได้รับบาดเจ็บทางร่างกายของนักท่องเที่ยว หากแต่ยังมีหมายเหตุที่ว่า มาตรการใหม่และเงื่อนไขของสัญญาการท่องเที่ยวกำหนดไว้ว่าเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดในสัญญาตัวแทนนำเที่ยวจะต้องอธิบายเหตุผลให้นักท่องเที่ยวทราบโดยกระจ่าย ซึ่งจะรวมถึงข้อเท็จจริงในรายละเอียดทุกเรื่องเกี่ยวกับการประกันการเดินทางถือปฏิบัติอยู่

4.2.3 การควบคุมการประกอบธุรกิจนำเที่ยว

การควบคุมทัวร์ที่จัดโดยตัวแทนการเดินทาง (Agent-Organize Tour) ผู้ประกอบการตัวแทนการเดินทางที่ประสงค์จะจัดทัวร์จกต้องวางหลักทรัพย์ค้ำประกันธุรกิจเพิ่มเติม (Additional) (มาตรา 11) จกต้องดำเนินการเพื่อให้ทัวร์ที่จัดเป็น ไปอย่างเรียบร้อยและราบรื่น (มาตรา 12-20) และต้องแสดงรายการที่จำเป็นให้ชัดเจนในการโฆษณาทัวร์

การห้ามทัวร์ที่ไม่ชอบมาพากล (Unsound Tour) ห้ามมิให้ตัวแทนการเดินทางหรือผู้แทนหรือลูกจ้างให้บริการแก่ลูกค้าทัวร์ซึ่งจะทำให้ลูกค้าทัวร์ได้รับการให้บริการซึ่งผิดกฎหมายของท้องถิ่น หรือช่วยเหลือลูกค้าทัวร์เพื่อให้ลูกค้าทัวร์ได้รับการให้บริการที่ผิดกฎหมาย (มาตรา 13)

คำสั่งเพื่อปรับปรุงธุรกิจตัวแทนการเดินทาง ในกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเห็นว่าธุรกิจของตัวแทนการเดินทางใดดำเนินธุรกิจที่ไม่ยุติธรรม หรืออาจก่อให้เกิดอันตรายแก่นักเดินทาง หรืออาจก่อให้เกิดความไม่สะดวกแก่นักเดินทาง รัฐมนตรีอาจมีคำสั่งให้ตัวแทนการเดินทางนั้นดำเนินการใดๆ เพื่อปรับปรุงแก้ไขได้ เช่น การเลิกจ้างผู้ดูแลการให้บริการการ

เดินทางอนุญาต เปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียม หรือเปลี่ยนแปลงข้อสัญญาและเงื่อนไขตามสัญญาเดินทางได้⁹

กฎหมายญี่ปุ่นกำหนดให้ผู้ประสงค์จะประกอบกิจการนำเที่ยวจะต้องจดทะเบียนต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงขนส่ง ซึ่งเป็นผู้ควบคุมดูแลกฎหมายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทั้งหลายในการประกอบธุรกิจนำเที่ยว โดยกฎหมายกำหนดให้ผู้ที่ได้รับการจดทะเบียนจะต้องวางเงินประกันธุรกิจ จำนวนเงินที่วางประกันกำหนดไว้ 2 แสนเยน ซึ่งเป็นตัวเลขของปี 2500 อัตรานี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงประมาณ 10 เท่าตัว จำนวนประกันในขณะนั้น 2 แสนเยน สำหรับสำนักงานใหญ่ 5 หมื่นเยน สำหรับสำนักงานสาขาแต่ละแห่งของผู้ที่ได้รับการจดทะเบียน โดยอายุของใบอนุญาตกำหนดไว้ 3 ปี นับแต่วันจดทะเบียน การฝ่าฝืน ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในการอนุญาตหรือตามกฎหมายกำหนดโทษไว้เป็น โทษปรับ ซึ่งมีโทษปรับสูงสุด 2 แสนเยน และต่ำสุด 1 หมื่นเยนในขณะนั้น ในปัจจุบันได้เปลี่ยนไปประมาณ 10 เท่าตัว สำหรับค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนต่ออายุ กำหนดไว้ครั้งละ 2 พันเยน¹⁰

4.3 กฎหมายนำเที่ยวของสาธารณรัฐเกาหลี

ในปี 1998 รัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลีได้ตอบสนองต่อการเติบโตอย่างมีนัยสำคัญของเศรษฐกิจการท่องเที่ยว โดยการปฏิรูปนโยบายการท่องเที่ยว รัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลีได้แสดงความสนใจอย่างมากในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยการวางลำดับความสำคัญของนโยบายการส่งเสริมการขายของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในปี 1999 ได้ออกกฎหมายที่สำคัญซึ่งควบคุมการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว คือ พระราชบัญญัติส่งเสริมการท่องเที่ยว (Tourism Promotion Act no.5654, Jan 21, 1999) วัตถุประสงค์ของกฎหมายฉบับนี้ เพื่อเป็นส่วนช่วยในการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยการสร้างสถานที่ดึงดูดใจสำหรับนักท่องเที่ยว พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว และสนับสนุนธุรกิจการท่องเที่ยว¹¹

⁹ สาวิตรี ชีรเสนี, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 2. หน้า 18.

¹⁰ ทศพล กองสุข. (2549). *ปัญหาทางกฎหมายในการประกอบธุรกิจนำเที่ยว*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. หน้า 108-109.

¹¹ พรสวรรค์ กาญจนจันทร์. (2556). *มาตรการทางกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค : ศึกษากรณีทัวร์คัดสรรมที่ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี*. สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม. หน้า 68.

4.3.1 การประกอบธุรกิจนำเที่ยว

พระราชบัญญัติส่งเสริมการท่องเที่ยว (Tourism Promotion Act no.5654, Jan 21,1999) ได้ให้คำนิยามที่สำคัญของธุรกิจท่องเที่ยวดังนี้

คำว่าธุรกิจท่องเที่ยวหมายถึง ธุรกิจที่มีการจัดหาเรื่องการเดินทาง ที่พักอาศัย อาหาร เครื่องดื่ม กีฬา ความสนุกสนาน นันทนาการ หรือบริการให้กับนักท่องเที่ยว หรือสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ที่มีไว้แก่นักท่องเที่ยว

คำว่าผู้ประกอบการการท่องเที่ยวหมายถึง บุคคลซึ่งได้ทำการจดทะเบียน ได้รับใบอนุญาต หรือได้ถูกกำหนด (ต่อจากนี้เรียกว่าจดทะเบียน) หรือจัดทำรายงานเพื่อที่จะประกอบธุรกิจท่องเที่ยว

คำว่านักท่องเที่ยวหมายถึง การเดินทางในลักษณะที่บุคคลซึ่งประกอบธุรกิจท่องเที่ยวได้กำหนดไว้ล่วงหน้าเกี่ยวกับจุดหมายปลายทาง ตารางการเดินทาง เนื้อหาของการบริการที่จะต้องจัดให้นักท่องเที่ยวอย่างเช่น การขนส่ง ที่พักอาศัย รวมทั้งเรื่องเกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายต่างๆ หลังจากนั้นแทนนักท่องเที่ยวซึ่งต้องการจะเดินทางไปต่างประเทศ โดยผู้ประกอบการจะต้องดำเนินการหลังจากที่ได้เชิญให้นักท่องเที่ยวเข้าร่วมโครงการ

4.3.2 การจดทะเบียน

ผู้ที่ประสงค์จะดำเนินธุรกิจนำเที่ยวจะต้องจดทะเบียนตามที่กำหนดในกฎหมายนี้คือ บุคคลที่มีความประสงค์จะดำเนินธุรกิจค้าปลีกในต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว โดยต้องมีสถานที่ธุรกิจแยกเป็นสัดส่วน ตกแต่งด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกและเครื่องจักรตามที่กำหนดโดยข้อกำหนดของกระทรวงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว

บุคคลที่ประสงค์จะทำธุรกิจเครื่องเล่น จะต้องได้รับอนุญาตจากหัวหน้าส่วนเมือง/ภูมิภาค/เขต โดยได้ทำการตกแต่งด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ตามที่กำหนดโดยข้อกำหนดของกระทรวงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว

เมื่อบุคคลประสงค์จะดัดแปลงเนื้อหาที่สำคัญตามที่กำหนดโดยกระทรวงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวตามที่ได้รับอนุญาต จะต้องได้รับอนุญาตการแก้ไข เว้นไว้แต่ว่าบุคคลนั้นต้องการดัดแปลงเพียงเล็กน้อย จะต้องรายงานการแก้ไขดังกล่าว

บุคคลที่ประสงค์จะดำเนินธุรกิจเครื่องเล่นนอกเหนือไปจากที่กำหนด จะต้องทำรายงานให้กับหัวหน้าส่วนเมือง/ภูมิภาค/เขต หลังจากที่มีการตกแต่งสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ตามที่กำหนดโดยข้อกำหนดของกระทรวงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว และจะต้อง

กระทำเช่นเดียวกันหากประสงค์จะแก้ไขส่วนสำคัญที่กำหนดโดยข้อกำหนดของกระทรวง วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว

สิ่งที่มีความจำเป็นจะต้องผ่านกระบวนการขออนุญาตและทำรายงานภายใต้ 1-4 จะต้องถูก กำหนดโดยข้อกำหนดของกระทรวงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว

4.3.3 ไม่สามารถจดทะเบียนเพื่อประกอบธุรกิจนำเที่ยวได้

กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดลักษณะของผู้ที่ไม่สามารถจดทะเบียนเพื่อประกอบธุรกิจ ท่องเที่ยวได้ ดังต่อไปนี้

ห้ามบุคคลดังต่อไปนี้ขอจดทะเบียนเพื่อทำธุรกิจท่องเที่ยวหรือจัดทำรายงาน หรือขอ อนุมัติแผนธุรกิจ และจะต้องปฏิบัติเช่นเดียวกันในกรณีที่ธุรกิจที่มีเจ้าหน้าที่ที่ตกอยู่ภายใต้ เงื่อนไขต่อไปนี้ บุคคลที่เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ บุคคลที่ถูก ประกาศให้เป็นบุคคลล้มละลายและยังไม่ได้ปลดสภาพการเป็นบุคคลล้มละลาย บุคคลผู้ซึ่งถูก ปฏิเสธการขอจดทะเบียนการขออนุมัติแผนธุรกิจยังไม่ครบ 2 ปี หรือสำนักธุรกิจถูกสั่งปิด บุคคล ผู้ซึ่งถูกตัดสินจำคุกหรือการลงโทษในข้อหาฝ่าฝืนพระราชบัญญัติฉบับนี้หรือบุคคลที่อยู่ในระยะ ภาควินิจฉัยที่ยังไม่ครบสองปี เมื่อบุคคลที่ได้รับจดทะเบียนสำหรับธุรกิจท่องเที่ยว หรือจัดทำ รายงานหรือผู้ที่ได้รับอนุมัติแผนธุรกิจเข้าเงื่อนไขกระทรวงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว นายกเทศมนตรีหรือผู้ว่าหรือหัวหน้าเมือง/ภูมิภาค/เขต (ต่อจากนี้ไปเรียกว่า หัวหน้าหน่วยจ ดทะเบียน) สามารถยกเลิกการจดทะเบียนการอนุมัติแผนธุรกิจหรือปิดสถานที่ธุรกิจภายในสาม เดือน ยกเว้นกรณีที่เจ้าหน้าที่ของธุรกิจขาดเงื่อนไขตามที่กล่าวในข้อ 1) และมีการหาเจ้าหน้าที่มา ทดแทนภายในสามเดือน ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวจะต้องแสดงใบอนุญาต ประกอบนำเที่ยวตามที่กำหนดโดยข้อกำหนดของกระทรวงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวไว้ในที่ เปิดเผย ณ สถานที่ประกอบธุรกิจนำเที่ยว และบุคคลที่ไม่ใช่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวห้าม คิดตั้งป้ายท่องเที่ยวใดๆ ในสถานที่ที่ทำธุรกิจ ในกรณีที่บุคคลดังกล่าวอาจทำให้มีการเข้าใจผิดว่า เป็นธุรกิจท่องเที่ยว บุคคลนั้นจะต้องห้ามใช้ชื่อบริษัทที่มีชื่อของธุรกิจท่องเที่ยวส่วนหนึ่งหรือ ทั้งหมด

บุคคลที่ได้จดทะเบียนสำหรับธุรกิจเดินทางท่องเที่ยว หมายถึงตัวแทนเดินทางท่องเที่ยว สามารถดำเนินการท่องเที่ยวภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดโดยข้อกำหนดของกระทรวงวัฒนธรรมและ การท่องเที่ยวโดยทำตามข้อกำหนดที่กำหนดโดยกระทรวงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว ในกรณี ที่เป็นการท่องเที่ยวต่างประเทศ บุคคลที่จะเป็นผู้นำการท่องเที่ยวจะต้องคำนึงถึงความ สะดวกสบายและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเป็นหลัก และบุคคลดังกล่าวจะต้องมีคุณสมบัติ

และได้รับการอบรมเพื่อที่จะได้ใบรับรองวุฒิบัตรการศึกษาการเป็นพนักงานการท่องเที่ยวตามข้อกำหนดของกระทรวงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว และอาจถูกยกเลิกวุฒิบัตรได้ถ้าหากพบว่าบุคคลนั้นให้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติที่เป็นเท็จ และเป็นผู้อยู่ภายใต้ข้อห้ามของการจดทะเบียนประกอบธุรกิจนำเที่ยวนั้นคือเป็นบุคคลไร้หรือเสมือนไร้ความสามารถ เป็นบุคคลล้มละลายและยังไม่ได้รับการปลดจากล้มละลาย และเป็นผู้ที่เคยกระทำความผิดอาญาร้ายแรงและถูกลงโทษมาไม่เกิน 2 ปีหรืออยู่ในระหว่างคุมประพฤติ

ตัวแทนเดินทางท่องเที่ยวเมื่อได้ทำการทำสัญญากับนักท่องเที่ยวจะต้องส่งสัญญาดังกล่าวซึ่งมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการบริการทัวร์ให้กับนักท่องเที่ยวแต่ละคน (รวมถึงข้อความที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่ประกอบด้วยสัญญาทั่วไป ถ้าสัญญาทั่วไปนั้นถูกนำมาใช้แต่เนื้อหาของสัญญาทั่วไปนั้นไม่ได้ถูกบรรจุอยู่ในสัญญา) และในกรณีที่ผู้ประกอบการท่องเที่ยวที่ได้รับการจดทะเบียนอนุญาตให้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวได้กระทำการฉ้อฉล หรือกระทำการใดที่ผิดกฎหมายจงใจกระทำละเมิดสัญญา อาจจะถูกสั่งปิดกิจการ หรือถูกลงโทษจำคุก ลงโทษปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ

4.3.4 การยกเลิกการจดทะเบียน

เมื่อบุคคลที่ได้จดทะเบียน หรือ จัดทำรายงานธุรกิจท่องเที่ยว หรือ ที่ได้รับการอนุมัติในเรื่องของแผนธุรกิจเข้าเงื่อนไขดังข้างต้นนี้ หัวหน้าของหน่วยงานที่จดทะเบียนอาจจะยกเลิกการจดทะเบียน หรือ การอนุมัติต่อแผนธุรกิจ หรือ สั่งให้หยุดธุรกิจทั้งหมดหรือบางส่วนภายใต้ระยะเวลาที่กำหนด แต่ไม่เกิน 6 เดือน หรือ สั่งให้มีการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก และปรับปรุงการดำเนินธุรกิจ

เมื่อบุคคลนั้นมีบุคคลอื่นจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกที่นอกเหนือจากสิ่งอำนวยความสะดวกที่ฝ่าฝืนจากที่กำหนด โดยคำสั่งกระทรวงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวในหมู่สิ่งอำนวยความสะดวกของธุรกิจท่องเที่ยว

เมื่อบุคคลที่ได้รับอนุมัติแผนธุรกิจตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ ไม่สามารถเริ่มหรือดำเนินธุรกิจให้สำเร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยกฤษฎีกา โดยไม่มีเหตุผลอันควร

เมื่อบุคคลใช้วิธีการที่คดโกงหรือผิดกฎหมาย หรือ รับเงินที่ไม่ถูกต้อง และสิ่งมีค่าต่างๆ ในการจัดการธุรกิจท่องเที่ยว หรือ เพื่อส่งเสริมแผนธุรกิจ

เมื่อบุคคลตั้งใจฝ่าฝืนสัญญาใดๆ หรือ สัญญาทั่วไป (ที่จำกัดสำหรับตัวแทนท่องเที่ยว) เมื่อบุคคล ปิดกิจการเป็นเวลาน้อยกว่า 60 วัน ภายใต้ปีที่เกี่ยวข้องกัน โดยปราศจากเหตุผลทางกฎหมาย

เมื่อบุคคลฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ หรือ คำสั่งใดๆ หรือ ธรรมเนียมปฏิบัติใดๆ ที่ประกาศ หรือ กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรฐานสำหรับแนวปฏิบัติที่ใช้ในการยกเลิก และหยุด และสำหรับคำสั่ง เพื่อการ ปรับปรุงการดำเนินงาน หรือ สิ่งอำนวยความสะดวกภายใต้ 1) ต้องกำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา โดยพิจารณาสาเหตุและระดับของการฝ่าฝืน

เมื่อหัวหน้าหน่วยงานจดทะเบียนได้รับรายงาน หรือ การแจ้งสำหรับการโอนย้ายหรือ การ เลิกดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวจากผู้ประกอบการที่ครอบครองสินค้าที่ได้รับลดหย่อนภาษี หรือยกเว้น ภาษีภายใต้กฎศุลกากร ภายใต้เงื่อนไขเพื่อใช้สินค้านั้นสำหรับธุรกิจท่องเที่ยว หรือยกเลิกการจด ทะเบียนภายในระยะเวลา 5 ปี จากวันที่ได้รับอนุญาตสำหรับการนำเข้า บุคคลนั้นจะต้องแจ้งผู้ จัดเก็บภาษีให้จัดเก็บภาษีดังกล่าว

เมื่อหัวหน้าหน่วยงานจดทะเบียนได้ทำการยกเลิกการจดทะเบียนหรือสั่งให้หยุดดำเนินการ ทั้งหมดหรือส่วนหนึ่งของธุรกิจภายใต้ 1) เขาจะต้องแจ้งให้หน่วยงานบริหารที่เกี่ยวข้องทราบ (หากเป็นธุรกิจที่ลงทุนโดยชาวต่างชาติ จะต้องแจ้งกระทรวงเศรษฐกิจและการเงินด้วย

เมื่อหน่วยงานบริหารที่เกี่ยวข้องยกเว้นหน่วยงานจดทะเบียนหลัก ตั้งใจจะหยุดหรือยกเลิก การดำเนินงานของผู้ประกอบการการท่องเที่ยว หรือ ห้าม หรือ จำกัดการใช้สิ่งอำนวยความสะดวก เขาจะต้องปรึกษาหน่วยงานจดทะเบียนหลักล่วงหน้า

เมื่อการฝ่าฝืนกระทำโดยผู้ประกอบการด้านที่พักอาศัยแก่นักท่องเที่ยวที่เข้าเงื่อนไขใดๆ ใน 1) ตกอยู่ภายใต้เงื่อนไขการฝ่าฝืนของพระราชบัญญัติการควบคุมสาธารณสุข โดยไม่ขัดกับ พระราชบัญญัติการควบคุมสาธารณสุข

4.3.5 มาตรการการปิด

เมื่อบุคคลประกอบธุรกิจโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือ จัดทำรายงานภายใต้หัวข้อการอนุญาต และการรายงาน หรือ ดำเนินธุรกิจต่อหลังจากการยกเลิกใบอนุญาต หรือหลังจากการถูกสั่งหยุด ธุรกิจพระราชบัญญัตินี้ หัวหน้าหน่วยงานจดทะเบียนสามารถให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการตาม มาตรการดังต่อไปนี้เพื่อทำการปิดธุรกิจที่เกี่ยวข้อง การย้ายหรือการลบป้ายสัญลักษณ์ หรือ เครื่องหมายอื่นๆ ของธุรกิจ ดึงป้ายประกาศต่อสาธารณชนให้ทราบว่าธุรกิจดังกล่าวผิดกฎหมาย ปิดกั้นเพื่อไม่ให้สิ่งอำนวยความสะดวกหรือเครื่องจักรสามารถใช้งานได้

ถ้าหากเห็นว่าการปิดกั้นดังกล่าวไม่จำเป็นหลังจากได้ทำการปิดกั้นเพื่อไม่ให้สิ่งอำนวยความสะดวกหรือเครื่องจักรสามารถใช้งานได้ หรือผู้ประกอบการ หรือตัวแทน เรียกร้องให้มีการ เปิดการปิดกั้นดังกล่าวด้วยเหตุอันควร การปิดกั้นดังกล่าวสามารถยกเลิกได้

ในการใช้มาตรการ ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องหรือตัวแทนต้องได้รับแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้า เว้นแต่ว่าเป็นกรณีเร่งด่วน

ต้องจำกัดอยู่ภายใต้ขอบเขตจำเป็นที่น้อยที่สุดสำหรับการที่จะทำให้การดำเนินธุรกิจไม่สามารถดำเนินได้

เจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องต้องออกประกาศซึ่งแสดงว่าตนมีอำนาจต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

4.3.6 การกำหนดโทษ

แม้ว่าการสั่งหยุดธุรกิจท่องเที่ยวด้วยเหตุผลที่ผู้ประกอบการเข้าเงื่อนไขตามมาตรา 33 (1) เป็นสิ่งที่เลี่ยงไม่ได้ แต่ถ้การหยุดธุรกิจดังกล่าวส่งผลให้เกิดความไม่สะดวกสบายแก่ผู้ใช้บริการ หรือทำให้เกิดความเสียหายแก่สาธารณชน หัวหน้าหน่วยงานทะเบียนสามารถกำหนดการปรับไม่เกิน 20 ล้านบาท อันสืบเนื่องจากการหยุดดังกล่าว

จำนวนของการปรับตามลักษณะและระดับของการฝ่าฝืนที่มีการกำหนดบทปรับไว้ตาม 1) หรือการกระทำอื่น ๆ ที่จำเป็น จะถูกกำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

เมื่อผู้ที่มีหน้าที่ต้องจ่ายค่าปรับตาม 1) ไม่ทำการชำระภายในเวลาที่กำหนด หัวหน้าหน่วยงานจดทะเบียนสามารถจัดเก็บค่าปรับดังกล่าวตามธรรมเนียมปฏิบัติในการจัดเก็บภาษีในระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น

4.3.7 บทลงโทษ

บุคคลที่เข้าเงื่อนไขต่อไปนี้จะต้องถูกลงโทษโดยการจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 50,000,000 วอน หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้ที่ประกอบกิจการคาสีโน โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือฝ่าฝืนกระทำการเปลี่ยนแปลงโดยไม่ได้รับอนุญาต และละเมิดกฎเกณฑ์การประกอบธุรกิจภายใต้หัวข้อกิจการคาสีโน

บุคคลที่เข้าเงื่อนไขต่อไปนี้จะต้องถูกลงโทษโดยการจำคุก ไม่เกิน 3 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 30,000,000 วอน หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ซึ่งประกอบธุรกิจท่องเที่ยว ธุรกิจที่พักอาศัยสำหรับนักท่องเที่ยว (จำกัดเฉพาะธุรกิจที่พักอาศัยสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งได้รับการอนุมัติแผนธุรกิจตามเงื่อนไข การบริการการประชุมนานาชาติ หรือ ธุรกิจที่ให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว โดยไม่ได้ทำการจดทะเบียน

ผู้ซึ่งประกอบธุรกิจสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสวนสนุก โดยไม่ได้รับอนุญาต

ผู้ซึ่งขายสิ่งอำนวยความสะดวกแบบเหมา หรือมีการเชิญชวนสมาชิก โดยเป็นการฝ่าฝืนข้อกำหนดในหักข้อการขายสิ่งอำนวยความสะดวกแบบเหมา

ผู้ประกอบการคาสีโน รวมถึง พนักงานคาสีโน ที่เข้าเงื่อนไขดังต่อไปนี้ต้องถูกลงโทษโดยการจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 20,000,000 วอน หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ที่ประกอบการโดยไม่ได้รับอนุญาตในการแก้ไข หรือ รายงานการแก้ไข

ผู้ที่ประกอบธุรกิจโดยไม่ได้ทำการรายงานการสืบทอด

ผู้ที่ให้ผู้อื่นประกอบการสิ่งอำนวยความสะดวกแทนที่ ยกเว้นแต่เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว

ผู้ซึ่งประกอบธุรกิจ โดยการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกโดยไม่ได้ผ่านการตรวจสอบตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้ซึ่งประกอบธุรกิจโดยการใช้เครื่องเล่นคาสีโน โดยไม่ได้ผ่านการตรวจสอบ หรือไม่ผ่านมาตรฐานการตรวจตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้ซึ่งทำลาย หรือ เคลื่อนย้ายใบประกาศที่แสดงว่าผ่านการตรวจสอบตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้ที่ประกอบธุรกิจในระหว่างที่ธุรกิจถูกระงับที่เป็นการฝ่าฝืน การสั่งระงับการประกอบธุรกิจ ตามที่กำหนดในเงื่อนไข

ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งให้แก้ไขหรือฝ่าฝืนตามเงื่อนไขตามกฎหมายนี้

ผู้ที่ไม่รายงานหรือยื่นเอกสาร หรือ ปลอมแปลงรายงาน หรือ ปฏิเสธ หรือ ก้าวก่ายหรือหลบเลี่ยง การเข้าตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัตินี้

4.4 กฎหมายนำเที่ยวของประชาคมอาเซียน ประเทศมาเลเซีย¹²

ประเทศมาเลเซียมีกฎหมายเกี่ยวกับการนำเที่ยวได้แก่ พระราชบัญญัติอุตสาหกรรมท่องเที่ยว 1992 (Tourism Industry Act 1992) เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตและการควบคุมของผู้ประกอบการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ทั่วไป ส่วนที่ 2 การออกใบอนุญาตผู้ประกอบการท่องเที่ยว ส่วนที่ 3 ความต้องการและการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการอนุญาตธุรกิจการท่องเที่ยว ส่วนที่ 4 ใบอนุญาตของมัคคุเทศก์ การเพิกถอนใบอนุญาต และบทลงโทษ โดยผู้เขียนจะขอนำมาเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่

¹²กฎหมายมาเลเซีย. (2560). *พระราชบัญญัติอุตสาหกรรมท่องเที่ยว 1992*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

http://www.commonlii.org/my/legis/consol_act/tia1992251. [2560, 11 กุมภาพันธ์].

4.4.1 การประกอบธุรกิจนำเที่ยว

การดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยว หมายความว่าธุรกิจการให้ทั้งหมดหรือบริการใดๆ ต่อไปนี้ จัดให้มีการขายหรือการใดๆ การขนส่ง ที่พัก บริการการท่องเที่ยวหรือบริการอื่นๆ อื่นๆ สำหรับนักท่องเที่ยวภายในหรือภายนอกประเทศมาเลเซีย การจัดระเบียบหรือการดำเนินการขาย หรือคณะกรรมการขาเข้าหรือขาออกทัวร์ การให้บริการยานพาหนะรถให้กับนักท่องเที่ยว การบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริการใดๆ ที่ระบุข้างต้น

การท่องเที่ยว หมายความว่าบุคคลใดๆ ไม่ว่าจะเป็ชชาวมาเลเซียหรือไม่ เข้าเยี่ยมชม สถานที่ใดๆ ในประเทศมาเลเซียเพื่อบริการใดๆ ต่อไปนี้ เพื่อหาความสุข การพักผ่อนหย่อนใจ หรือวันหยุด วัฒนธรรม การศาสนา ไปเยี่ยมเพื่อนหรือญาติ การกีฬา ธุรกิจ การประชุมการประชุมสัมมนาหรือการประชุม การศึกษาหรือการวิจัย

ได้รับใบอนุญาตตัวแทนการท่องเที่ยว หมายความว่าผู้ได้รับใบอนุญาตที่จะดำเนินการ หรือดำเนินธุรกิจตัวแทนการท่องเที่ยว

4.4.2 การควบคุมการประกอบธุรกิจนำเที่ยว

4.4.2.1 การออกใบอนุญาตประกอบการท่องเที่ยว

- 1) ไม่ให้บุคคลใดดำเนินการหรือแสดงตัวประกอบธุรกิจท่องเที่ยว เว้นแต่คนที่มีใบอนุญาตถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้
- 2) ไม่ให้บุคคลใดดำเนินการหรือแสดงตัวประกอบธุรกิจท่องเที่ยว หรือธุรกิจตัวแทนการท่องเที่ยวเว้นแต่เป็นกรณีที่ได้รับใบอนุญาตถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้
- 3) ผู้ใดฝ่าฝืนดังกล่าวข้างต้นจะมีความผิดและจะต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นริงกิตหรือ โทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือทั้งจำทั้ง และในกรณีที่มีการกระทำผิดกฎหมายอย่างต่อเนื่องต้องระวางโทษปรับรายวันไม่เกินห้าพันริงกิตต่อวัน

4.4.2.2 การปฏิเสธที่จะให้ใบอนุญาต

- 1) คณะกรรมการจะตรวจสอบความถูกต้องของใบอนุญาต และหลังจากตรวจสอบเอกสารดังกล่าวแล้ว ถ้าปรากฏว่าไม่ชำระค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดไว้ก็จะปฏิเสธที่จะให้ใบอนุญาต
- 2) ใบอนุญาตทุกคนได้รับ ต้องกำหนดระยะเวลาของใบอนุญาต และจำนวนใบอนุญาต
- 3) ผู้ใดที่ได้รับใบอนุญาต อาจจะขอใบอนุญาตสำหรับสำนักงานสาขาหรือสถานที่สำหรับการดำเนินการหรือการดำเนินงานในประเภทเดียวกันของธุรกิจการท่องเที่ยวก็ได้

4) ในกรณีที่คณะกรรมการการปฏิเสฐที่จะให้ใบอนุญาต ต้องแจ้งให้ผู้ขอใบอนุญาตทราบทันที

4.4.2.3 การเพิกถอนใบอนุญาต

1) คณะกรรมการอาจเพิกถอนได้รับอนุญาตได้ถ้าพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ได้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในพระราชบัญญัตินี้

2) ผู้ได้รับใบอนุญาตได้ละเมิดเงื่อนไขใดๆ ที่กำหนดภายใต้ใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นใดที่เป็นลายลักษณ์อักษรใดๆ โดยไม่คำนึงถึงว่ามีการดำเนินคดีในความผิดเกี่ยวกับการฝ่าฝืนดังกล่าว

3) ผู้ได้รับใบอนุญาตกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ทำให้ข้าราชการเข้าใจผิดหรือให้ข้อมูลเอกสารในเอกสารที่เป็นเท็จ

4) ผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจในขณะที่เป็นอันตรายต่อประชาชน ผู้ท่องเที่ยว หรือเศรษฐกิจของประเทศ

5) ผู้ได้รับใบอนุญาตไม่ได้ดำเนินการทางธุรกิจใดๆ ตามที่ได้รับใบอนุญาตเป็นระยะเวลาต่อเนื่องๆ หกเดือนหรือได้หยุดดำเนินการใดๆ ของธุรกิจที่ได้รับใบอนุญาต

6) ผู้ได้รับใบอนุญาตมีสินทรัพย์ไม่เพียงพอที่จะชำระหนี้สินของตน

7) ผู้ได้รับใบอนุญาตกระทำผิดกฎหมายใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตฉ้อโกงหรือผิดศีลธรรม หรือผู้จัดการกระทำผิดกฎหมายใดๆ ข้างต้น

4.4.2.4 ผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย ณ สถานที่หลักของธุรกิจและที่สาขาที่ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจ

ผู้ใดฝ่าฝืนจะมีความผิดและจะต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นริงกิตหรือโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือทั้งจำทั้ง และในกรณีที่มีการกระทำผิดกฎหมายอย่างต่อเนื่องต้องระวางโทษปรับรายวัน ไม่เกินสองพันริงกิตต่อวัน

4.4.2.5 ผู้ที่ไม่ได้รับใบอนุญาตการท่องเที่ยว หรือมีใบอนุญาตถูกระงับหรือเพิกถอน ผู้ใดฝ่าฝืนจะมีความผิดและจะต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นริงกิตหรือโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือทั้งจำทั้ง

4.5 วิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายนำเที่ยวของต่างประเทศกับกฎหมายนำเที่ยวของประเทศไทย

โดยที่กฎหมายนำเที่ยวของต่างประเทศมีความก้าวหน้าครอบคลุมการบริการท่องเที่ยวหลากหลายรูปแบบมากกว่ากฎหมายนำเที่ยวของประเทศไทย การวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายนำเที่ยวของต่างประเทศกับกฎหมายนำเที่ยวของประเทศไทย จึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะในประเด็นที่เป็นปัญหาของประเทศไทยได้แก่ประเด็น การกำหนดอายุใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว ประเด็นสิทธิและหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว และประเด็นการควบคุมการประกอบธุรกิจนำเที่ยว ดังจะได้วิเคราะห์เปรียบเทียบตามลำดับดังต่อไปนี้

4.5.1 ประเด็นการกำหนดอายุใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว

พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2551 มาตรา 22/1 ได้กำหนดให้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวให้มีอายุสองปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต โดยผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวซึ่งประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตต้องยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ และเมื่อได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตแล้ว ให้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งการไม่อนุญาตจากนายทะเบียน

เมื่อพิจารณาการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในต่างประเทศ เช่น ประเทศอังกฤษบทบัญญัติของ PTRs จะไม่มีระบบการจดทะเบียนหรือต่อใบอนุญาตผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว เคยมีการเสนอให้มีระบบการจดทะเบียนผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว แต่ก็ได้รับการปฏิเสธจากรัฐบาลประเทศญี่ปุ่นผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวจะต้องจดทะเบียน โดยอายุของใบอนุญาตกำหนดไว้ 3 ปี นับแต่วันจดทะเบียน ประเทศมาเลเซียพระราชบัญญัติอุตสาหกรรมท่องเที่ยว 1992 (Tourism Industry Act 1992) ไม่มีระบบการจดทะเบียนผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวไว้เช่นกัน แต่กำหนดไว้ว่าใบอนุญาตที่ได้รับจากคณะกรรมการสามารถใช้งานได้เป็นระยะเวลาไม่เกิน 3 ปีนับแต่วันที่ใบอนุญาต และจะต้องถูกเพิกถอนใบอนุญาตหากไม่ประกอบธุรกิจภายใน 6 เดือน ส่วนสาธารณรัฐเกาหลีพระราชบัญญัติส่งเสริมการท่องเที่ยว (Tourism Promotion Act No.5654, Jan 21,1999) มีการจดทะเบียนผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวแต่ไม่ได้กำหนดอายุใบอนุญาตไว้

ดังนั้นจึงเห็นว่าประเทศอังกฤษ และสาธารณรัฐเกาหลีไม่มีการกำหนดอายุใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวไว้ ส่วนประเทศญี่ปุ่น ประเทศมาเลเซียกำหนดอายุใบอนุญาตไว้ 3 ปี และประเทศไทยกำหนดอายุใบอนุญาตไว้ 2 ปี

เมื่อพิจารณาถึงพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2551 มาตรา 22/1 ได้กำหนดให้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวให้มีอายุ 2 ปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต โดยผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวซึ่งประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตต้องยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ และเมื่อได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตแล้ว ให้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งการไม่อนุญาตจากนายทะเบียน นั้น จะเห็นได้ว่าเมื่อใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวสิ้นอายุ ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวจะต้องดำเนินการต่อใบอนุญาตทุกๆ สอง ปี โดยต้องดำเนินการขอต่ออายุใบอนุญาตตามขั้นตอนต่างๆ ที่กำหนด อันเป็นการสร้างภาระให้กับผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวเกินสมควร ไม่มีความเหมาะสมเป็นธรรม ไม่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตตามกาลสมัยและวิวัฒนาการของเทคโนโลยีที่มีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้ และเพิ่มต้นทุนในการบังคับการตามกฎหมาย นอกจากนี้ ยังทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวถูกจำกัดหรือลิดรอนสิทธิเสรีภาพ มีภาระตามกฎหมายที่ไม่จำเป็นและเข้าถึงกฎหมายได้ยาก กลายเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ รวมทั้งการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดยรวม ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ.2558 มาตรา 5 ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บทบัญญัติของกฎหมายไม่เป็นภาระแก่ประชาชนเกินสมควร จึงเห็นควรแก้ไข ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว เหมือนกับประเทศญี่ปุ่นและประเทศมาเลเซียที่กำหนดอายุของใบอนุญาตไว้สามปี แต่ผู้เขียนเห็นว่าจะเป็นการดียิ่งขึ้นหากประเทศไทยสามารถปรับปรุงกฎหมายให้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวมีอายุสี่ปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต เพราะจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการประกอบธุรกิจนำเที่ยวอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของสังคม

4.5.2 ประเด็นสิทธิและหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว

พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2551 มาตรา 22/3 ได้กำหนดให้ กรณีผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวตาย และทายาทของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวประสงค์จะประกอบธุรกิจนำเที่ยวนั้นต่อไป ให้ทายาทซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 16 หรือในกรณีที่มีทายาทหลายคน ให้ทายาทด้วยกันนั้นตกลงตั้งทายาทคนหนึ่งซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 16 ประกอบธุรกิจนำเที่ยวได้ต่อไปจนกว่าใบอนุญาตจะสิ้นอายุตามมาตรา 22/1 แต่ต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวตาย ในระหว่างการประกอบธุรกิจนำเที่ยว ทายาทของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวมีหน้าที่และความ

รับผิดชอบเสมือนผู้ประกอบการท่องเที่ยว ในกรณีที่ทนายทมิได้แจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในกำหนดเวลาให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นสุดลง

เมื่อพิจารณาในเรื่องสิทธิและหน้าที่ของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์ ของสาธารณรัฐเกาหลี พระราชบัญญัติส่งเสริมการท่องเที่ยว (Tourism Promotion Act No.5654, Jan 21,1999) ได้บัญญัติให้ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวจดทะเบียนการประกอบการธุรกิจแต่ไม่ได้กำหนดชัดเจนว่ากำหนดให้ใบอนุญาตผู้ประกอบการท่องเที่ยวสิ้นสุดลง เมื่อใด เพียงแต่กำหนดว่าให้มีการยกเลิกการจดทะเบียนได้เมื่อบุคคลที่ได้จดทะเบียนไม่ปฏิบัติตามกฎหมายบัญญัติไว้ ประเทศมาเลเซียพระราชบัญญัติอุตสาหกรรมท่องเที่ยว 1992 (Tourism Industry Act 1992) ได้กำหนดอายุใบอนุญาตไว้ไม่เกิน 3 ปี และจะต้องถูกเพิกถอนใบอนุญาตหากไม่ประกอบการธุรกิจใน 6 เดือน ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

ดังนั้นจึงเห็นว่าสาธารณรัฐเกาหลี ประเทศมาเลเซียไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการประกอบการธุรกิจนำเที่ยวของทนายทมิที่ผู้ประกอบการท่องเที่ยวตาย แต่ประเทศไทยมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการประกอบการธุรกิจนำเที่ยวของทนายทมิที่ผู้ประกอบการท่องเที่ยวตาย

เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2551 มาตรา 22/3 ที่ได้กำหนดให้กรณีผู้ประกอบการท่องเที่ยวตาย และทนายทมิของผู้ประกอบการท่องเที่ยวประสงค์จะประกอบการธุรกิจนำเที่ยวขึ้นต่อไป ให้ทนายทมิซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 16 หรือในกรณีที่มีทนายทมิหลายคน ให้ทนายทมิด้วยกันนั้นตกลงตั้งทนายทมิคนหนึ่งซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 16 ประกอบธุรกิจนำเที่ยวได้ต่อไปจนกว่าใบอนุญาตจะสิ้นอายุตามมาตรา 22/1 แต่ต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ผู้ประกอบการท่องเที่ยวตาย ในระหว่างการประกอบการธุรกิจนำเที่ยว ทนายทมิของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวมีหน้าที่และความรับผิดชอบเสมือนผู้ประกอบการท่องเที่ยว ในกรณีที่ทนายทมิได้แจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในกำหนดเวลาให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นสุดลง นั้น มีปัญหาว่าได้มีคำพิพากษาฎีกาที่ 2275/2526 วินิจฉัยว่า“ใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 เป็นใบอนุญาตเฉพาะตัวของผู้รับใบอนุญาต จะขออนุญาตแทนกันไม่ได้ พระราชบัญญัติดังกล่าวมิได้มีบทบัญญัติให้โอนใบอนุญาตแก่กันได้ แสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ว่าไม่ประสงค์ให้โอนใบอนุญาตแก่กัน แม้ใบอนุญาตดังกล่าวจะเป็นทรัพย์สินก็เป็นเรื่องเฉพาะตัวของผู้รับอนุญาต” จึงไม่อาจตกทอดทางมรดกตามนัยแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1600 ที่บัญญัติไว้ว่า “... กองมรดกของผู้ตายได้แก่ทรัพย์สินทุกชนิดของผู้ตาย ตลอดทั้งสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบต่างๆ เว้นแต่ตามกฎหมายหรือว่าโดยสภาพแล้ว เป็น

การเฉพาะตัวของผู้ตายโดยแท้” ดังนั้น เมื่อผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการถึงแก่ความตาย สิทธิและหน้าที่ต่างๆ ในการเป็นผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ จึงต้องสิ้นสุดลงตามไปด้วย พนักงานเจ้าหน้าที่จึงไม่อาจต่ออายุใบอนุญาตให้ตั้งสถานบริการให้ได้ จะเห็นได้ว่าตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2275/2526 แสดงให้เห็นว่าใบอนุญาตประกอบธุรกิจไม่สามารถโอนแก่กัน ไม่ตกทอดเป็นมรดกแก่ทายาท หากทายาทประสงค์จะประกอบธุรกิจต่อไปก็สามารถยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนายทะเบียนได้ ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่า กรณีผู้ประกอบการนำเที่ยวตาย และทายาทของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวประสงค์จะประกอบธุรกิจนำเที่ยวนั้นต่อไป ต้องไปยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวจากนายทะเบียน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด ทั้งนี้ เหมือนกับสาธารณรัฐเกาหลี และประเทศมาเลเซียก็ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการโอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวให้แก่ทายาทกรณีของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวตาย

จึงเห็นควรมีกฎบัตรปรับปรุงกฎหมายและกลไกการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เพื่อเป็นการพัฒนาส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว และเพื่อให้กฎหมายด้านการท่องเที่ยวทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เป็นข้อได้เปรียบต่อประเทศคู่แข่ง มีการนำหลักกฎหมายมาใช้ในการแก้ปัญหาประกอบธุรกิจนำเที่ยว เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย อันจะทำให้การนำมาตรการทางกฎหมายมาบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและคงความเป็นธรรมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้อย่างสูงสุด ดังนั้นจึงเห็นควรบัญญัติให้กรณีผู้ประกอบการนำเที่ยวตาย และทายาทของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวประสงค์จะประกอบธุรกิจนำเที่ยวนั้นต่อไป ต้องไปยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวจากนายทะเบียน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

4.5.3 ประเด็นการควบคุมการประกอบธุรกิจนำเที่ยว

พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2551 กล่าวคือ พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2551 มาตรา 22/2 กำหนดให้ ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวที่ประสงค์จะมีสถานที่ประกอบธุรกิจนำเที่ยวสาขา ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจ นำเที่ยวสาขาจากนายทะเบียน ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวสาขาให้มีอายุและประเภทตามใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว การขอรับและการออกใบอนุญาต การขอและการต่ออายุใบอนุญาต การขอรับและการออกใบแทนใบอนุญาต และการแจ้งเลิกสาขา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อพิจารณาเรื่องการควบคุมการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวของประเทศญี่ปุ่นจะเห็นได้ว่ากฎหมายตัวแทนการเดินทาง (Travel Agency Law, Law No.239 of July 18, 1952) ธุรกิจตัวแทนการเดินทาง (Travel Agency) มีบทบัญญัติควบคุมดูแลการประกอบธุรกิจนำเที่ยวและธุรกิจนำ

เที่ยวสาขาไว้ กล่าวคือ สำนักงานสาขาแต่ละแห่งของผู้ได้รับการจดทะเบียน โดยอายุของใบอนุญาตกำหนดไว้ 3 ปี นับแต่วันจดทะเบียน การฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในการอนุญาตหรือตามกฎหมายกำหนดโทษไว้เป็นโทษปรับ ซึ่งมีโทษปรับสูงสุด 2 แสนบาท และต่ำสุด 1 หมื่นบาท สำหรับค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนต่ออายุ กำหนดไว้ครั้งละ 2 พันบาท เป็นต้น และประเทศไทยตราพระราชบัญญัติอุตสาหกรรมท่องเที่ยว 1992 (Tourism Industry Act 1992) มีบทบัญญัติควบคุมดูแลการประกอบธุรกิจนำเที่ยวและธุรกิจนำเที่ยวสาขาไว้ว่า ผู้ใดที่ได้รับการอนุญาต อาจจะขอใบอนุญาตสำหรับสำนักงานสาขาหรือสถานที่สำหรับการดำเนินการหรือการดำเนินงานในประเภทเดียวกันของธุรกิจการท่องเที่ยวก็ได้ และผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย ณ สถานที่หลักของธุรกิจและที่สาขาของผู้ประกอบการการท่องเที่ยวได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจ ผู้ใดฝ่าฝืนจะมีความผิดและจะต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 20,000 บาทหรือโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปีหรือทั้งจำทั้ง และในกรณีที่มีการกระทำผิดกฎหมายอย่างต่อเนื่องต้องระวางโทษปรับรายวันไม่เกิน 2,000 บาทต่อวัน ส่วนประเทศอังกฤษ และสาธารณรัฐเกาหลี ได้มีบทบัญญัติควบคุมดูแลการประกอบธุรกิจนำเที่ยวไว้ แต่ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับธุรกิจนำเที่ยวสาขาไว้

เมื่อพิจารณาถึงพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2551 มาตรา 22/2 กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวที่ประสงค์จะมีสถานที่ประกอบธุรกิจนำเที่ยวสาขาให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวสาขาจากนายทะเบียน ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวสาขาให้มีอายุและประเภทตามใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว การขอรับและการออกใบอนุญาต การขอและการต่ออายุใบอนุญาต การขอรับและการออกใบแทนใบอนุญาต และการแจ้งเลิกสาขา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง นั้น เมื่อมาตรา 22/2 ได้กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวสาขาต้องขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวสาขาจากนายทะเบียนด้วย ดังนั้น มาตรา 22/2 จึงส่งผลให้ต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติม กฎกระทรวงการอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว พ.ศ.2556 หมวด 1 การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว ข้อ 1 ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว แบ่งเป็นสี่ประเภท ดังต่อไปนี้... และ ข้อ 2 ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวประเภทใด ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวต่อนายทะเบียน... โดยแก้ไขเพิ่มเติมให้มีคำว่าใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวสาขา ด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2551 มาตรา 22/2

ดังนั้น จึงเห็นควรกำหนดให้เพิ่มเติมคำว่าใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวสาขาใน
กฎกระทรวงการอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว พ.ศ.2556 หมวด 1 การขอรับใบอนุญาตและการ
ออกใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว ข้อ 1 และ ข้อ 2 ทั้งนี้ เพื่อให้กฎหมายมีความสอดคล้อง
กัน และเพื่อให้มีหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจนำเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ